

Studiul epistolei către Evrei – W.J. Ouweneel

Studiul nr. 10: Isus ne introduce în adevăratul Loc Preasfânt (Evrei 10.19-34)

Introducere

A. Persoana mai bună (Evrei 1.1-7.28)

B. Sistemul mai bun (Evrei 8.1-10.18)

C. Conduita de viață cea mai bună (Evrei 10.19-13.25)

1. Isus ne introduce în Locul Preasfânt (Evrei 10.19-22)

Intercalare: Posesiunea mai bună și care rămâne (Evrei 10.23-34)

==> Teme

1. Citiți mai întâi întreg pasajul în liniște și atent, căutați să aflați cât se poate de bine expunerea de idei a scriitorului și să identificați temele cele mai importante în contextul lor.
2. La ce se referă „deci” în versetul 19.
3. La care evenimente vechi-testamentale se referă versetele 20 și 22?
4. A cărei imagine este „perdeaua” din versetul 20? Expuneți mai exact aceasta.
5. Care este sensul din versetul 21 în cadrul întregii teme?
6. Analizați atenționările din versetele 23-25 și în legătură cu „dacă” din versetul 26.
7. Cu care pasaj din epistola către Evrei se pot aduce în legătură versetele 26-31? Încercați să interpretați și să aplicați pe baza fundalului acestui pasaj.
8. În ce fel pot cititorii să facă răul așa cum este descris în versetul 29?
9. Cum stau versetele 32-34 în legătură cu cele spuse anterior? Țineți seama de „dar” din versetul 32.
10. Cum se poate reconstrui din versetele 32-34 ceea ce se putea petrece cu evreii în trecut?

C2: Intercalare: Posesiunea mai bună și statornică (Evrei 10.23-34)

Evrei 10.23-34: 23. Să ținem cu tărie ^a mărturisirea speranței neclintite (deoarece credincios este Cel care a promis); **24.** și să veghem unii asupra altora, ca să ne îndemnăm la dragoste și la fapte bune, **25.** nepărăsind strângerea noastră laolaltă, după cum obișnuiesc unii, ci încurajându-ne, și cu atât mai mult cu cât vedeți apropiindu-se ziua. **26.** Pentru că, dacă noi păcătuim voit, după primirea cunoștinței ¹ adevărului, nu mai rămâne ^b jertfă pentru păcate, **27.** ci o înfricoșătoare așteptare sigură a judecății și văpaie de foc care-i va mistui ^c pe cei împotriviți. **28.** Cine a disprețuit legea lui Moise moare fără milă, pe mărturia a doi sau trei martori ^d; **29.** de cât mai rea pedeapsă gândiți că va fi socotit vrednic cel care L-a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu și a socotit necurat ³ sângele legământului ^e prin care ² a fost

sfințit și L-a insultat pe Duhul harului? **30.** Pentru că-L știm pe Cel care a spus: „«A Mea este răzbunarea, Eu voi răsplăti^f», zice Domnul!“, și din nou: „Domnul va judeca pe poporul Său“^g. **31.** Este înfricoșător să cazi în mâinile Dumnezeului celui viu! **32.** Dar amintiți-vă de zilele de la început, în care, după ce ați fost luminați, ați răbdat o mare luptă de suferințe: **33.** pe de o parte expuși^h ca priveliște prin insulte și necazuri și, pe de alta, făcându-vă părtași acelor care treceau astfel prin ele. **34.** Pentru că ați și suferit împreună cu cei închiși și ați primit cu bucurie răpirea bunurilor voastre, cunoscând că aveți pentru voi înșivă o avere mai bună și statornică.

Remarci

^{1.} Aceasta înseamnă „cunoaștere deplină”.

^{2.} „Prin care” se referă la „sânge”.

^{3.} Sau „obișnuit”, „de toate zilele”.

^{a.} Evrei 4.14

^{b.} Evrei 6.4-8

^{c.} Isaia 26.11

^{d.} Deuteronomul 17.6; 19.15

^{e.} Evrei 13.20; Exodul 24.8

^{f.} Deuteronomul 32.35; Romani 12.19;

^{g.} Deuteronomul 32.26; Psalmul 135.14

^{h.} 1 Corinteni 4.9

Comentariu

Îndemnurile din versetele 23-25 se leagă direct de versetele 19-22; s-ar putea chiar face toate cele patru dependente de versetele 19-21:

„Având deci, fraților”,

„îndrăzneală să intrăm în Locul Preasfânt”,

„un Mare Preot peste casa lui Dumnezeu”,

- să ne apropiem cu inima sinceră, etc. (adică, față de Dumnezeu) (versetul 22),

- să ținem cu tărie mărturisirea speranței (adică, față de lume) (versetul 23), și să veghem unii asupra altora, ca să ne îndemnăm la dragoste (adică, față de credincioși) (versetul 24),

- să nu părăsim strângerea noastră laolaltă (textual: nepărăsind) (versetul 25, ci să ne încurajăm unii pe alții (textual: încurajându-ne).

Îndemnul al patrulea nu are forma „să ne ...”;

Dacă luăm seama la primele trei, găsim acolo cunoscutul caracter triplu: credința – speranța – dragostea:

- siguranța deplină a credinței: să ne apropiem prin ea;
- mărturisirea speranței; s-o ținem cu tărie;
- îndemnarea la dragoste și fapte bune; să veghem unii asupra altora în privința aceasta.

Acest caracter triplu îl găsim și în Romani 5.1-5; 1 Corinteni 13.13; Galateni 5.5,6; Efeseni 1.15-18; 4.2-5; Coloseni 1.4,5; 1 Tesaloniceni 1.3; 5.8; Evrei 6.10-12; 1 Petru 1.3-8,21,22. Noi nu trebuie să ne apropiem de Dumnezeu numai în deplina încredere a credinței, ci noi trebuie să ținem cu tărie speranța, pe care am mărturisit-o, că Dumnezeu va împlini față de noi toate făgăduințele; și în mijlocul acestora trebuie să veghem unii asupra altora, să ne îndemnăm, pentru ca dragostea și faptele bune să fie promovate între noi. Versetul 25 este o „anexă” importantă la aceste îndemnuri: noi nu trebuie să nesocotim mărturia comună, vizibilă a credinței noastre, a nădejzii noastre și a dragostei noastre, și aceasta cu atât mai mult cu cât ziua sentinței se apropie.

După aceste îndemnuri și această referire la ziua sentinței este adresat acum un avertisment serios la adresa mărturisitorilor falși dintre evrei, în sensul deplin din Evrei 6.4-8. Iudeul care s-a atașat de creștini și a mărturisit că este creștin, dar care acum a retras mărturisirea și s-a întors înapoi la serviciul jertfelor iudaice, era unul care:

- „a alunecat”, a nesocotit „marea” mântuire (Evrei 2.1,3),
- și-a împietrit inima față de Duhul Sfânt, ca să cadă de la Dumnezeu cel viu (Evrei 3.7,8,12; 4.1),
- după ce el a fost „luminat”, etc., „a căzut” (Evrei 6.4-6),
- „păcătuiește cu voia”, de aceea era în răzvrătire evidentă față de Dumnezeu (Evrei 10.26),
- a jignit întreaga Dumnezeire (Evrei 10.29):
 - L-a călcat în picioare pe Fiul lui Dumnezeu,
 - a socotit necurat sângele legământului lui Dumnezeu,
 - a insultat pe Duhul harului.

Dacă cineva a respins disprețuitor sângele legământului lui Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care El Însuși S-a jertfit pentru poporul Său, și prin aceasta a jignit pe Duhul Sfânt, care i S-a descoperit în har, ce jertfă mai rămânea atunci, prin care el ar putea fi mântuit (Evrei 10.26)? Dacă el a cunoscut foarte bine singurul mijloc pentru mântuire și cu toate acestea l-a respins, pentru el acum nu mai era nici o speranță. Pe el nu-l aștepta nimic altceva decât:

- judecata și văpaia de foc care-l va mistui (versetul 27),
- o pedeapsă foarte grea (versetul 29),
- mânia și sentința Dumnezeului cel viu (versetele 30,31).

Dacă cineva se răzvrătea împotriva legii vechiului legământ era omorât cu pietre de ceilalți fără milă, cât de grea trebuie atunci să fie pedeapsa aceluia care se împotriva principiilor noului legământ!

Omenește vorbind, probabil se înțelegea bine faptul că unii creștini evrei simțeau înclinarea să se reîntoarcă în iudaism din cauza apăsării pe care trebuiau s-o îndure din partea concetățenilor lor de odinioară. Însă lor a trebuit să li se amintească cu câtă bucurie ei au îndurat odinioară aceste asupriri. Ce multă suferință au îndurat ei începând chiar de la convertirea lor:

- în timp ce îndurau batjocuri și strâmtorare, da, chiar și răpirea posesiunilor lor (versetele 33a, 34b),
- în timp ce ei îndurau acestea împreună cu alții, care erau la fel loviți, și au arătat compasiunea lor față de aceia care de exemplu erau aruncați în închisoare (versetul 33b, 34a).

Puterea pentru această toleranță îmbucurătoare au scos-o din convingerea profundă că ei aveau la Domnul o „posesiune mai bună” decât bunurile pământești, o posesiune care rămâne, în comparație cu posesiunile trecătoare, pe care vrăjmașii lor li le puteau lua. În aceeași putere ei trebuiau acum să învețe să „rabde” (vezi versetul 36).

Versetul 23: aici urmează un al doilea îndemn sub forma „să ...”, care la fel poate fi adus în legătură cu punctul de plecare în versetele 19,21: „Având deci, ... îndrăzneală să intrăm în Locul Preasfânt ... un Mare Preot peste casa lui Dumnezeu, ... Să ținem cu tărie mărturisirea speranței neclintite.” Desigur în Locul Preasfânt nu este vorba de o mărturisire; ea este în lume, unde noi dăm mărturie (socoteală) despre speranța care este în noi (1 Petru 3.15) și ținem cu tărie la mărturie, în ciuda tuturor apăsărilor. Însă puterea pentru aceasta o primim de fapt în Locul Preasfânt. Faptul că noi avem o speranță (vezi comentariul la Evrei 3.6; 6.11,18; 7.19), înseamnă că încă nu tot ceea ce Dumnezeu ne-a făgăduit este realmente posesiunea noastră practică; în curând totul va deveni realitate desăvârșită la venirea lui Hristos și la începerea Împărăției Sale (compară cu Evrei 2.10; 4.9; 9.28; 11.16). Însă în Hristos totul este deja acum realitate; și de aceea intrarea în Locul Preasfânt și contemplarea spirituală a lui Hristos în mărima și gloria Sa este întărire a speranței noastre și o sursă de putere pentru mărturia noastră practică în lumea aceasta. Hristos este subiectul mărturisirii (Evrei 3.1), la care noi ținem cu tărie (Evrei 4.14; vezi comentariul la acest verset). Aceasta trebuie să aibă loc „neclintit”, fără să adormim, așa cum a adormit Israel (Evrei 3.6,7; 6.11), încrezându-ne în Dumnezeu, Cel care va împlini neclintit de credincios ceea ce a făgăduit. Aceste făgăduințe nu pot rămâne neîmplinite, deoarece Dumnezeu nu poate minți (Evrei 6.18).

Versetul 24: aici găsim o a doua consecință a apropierii noastre de Dumnezeu în Locul Preasfânt; În Sfânta Sfintelor vedem ancorată speranța noastră în Hristos (Evrei 6.19,20) și vedem pe frații noștri și pe surorile noastre în adevărata lumină a lui Hristos. Pentru relații cu frații noștri și surorile noastre corecte, spirituale, plăcute lui Dumnezeu este esențial să-i privim nu în ceea ce sunt ei și ele în carne, ci ceea ce sunt în Hristos; numai atunci putem înțelege îndemnuri ca cele din Romani 12.3,4,10 și Filipeni 2.3-5. O astfel de atitudine profund spirituală o învățăm exclusiv în Locul Preasfânt; acolo Îl vedem pe Hristos ca Mare Preot peste întreaga casă a fiilor de preoți, ca Cel întâi născut între mulți frați (Romani 8.29). Acolo vedem pe cei care sunt credincioși împreună cu noi așa cum îi vede Dumnezeu: frați sfinți (Evrei 3.1), tovarăși ai lui

Hristos (Evrei 1.9; 3.14), fii de preoți, închinători. Nimic nu este mai salutar de învățat decât prețuirea înaltă a celor ce sunt credincioși împreună cu noi, și dacă vedem slăbiciuni și neputințe la ei, să nu-i criticăm devalorizându-i, ci cu dragoste și entuziasm să-i îndemnăm la dragoste și fapte bune (vezi în privința aceasta Evrei 6.9). Având acest fel de gândire să fim „atenți” unii cu alții, să avem „grijă” unii de alții, să ne „privim” unii pe alții.

Încurajarea: acest cuvânt este un cuvânt tare, paroxusmos, pe care îl cunoaștem din terapeutică ca „paroxism”: accesul (atacul) cel mai mare în cazul unei boli și de aceea și accesul cel mai mare de mânie, durere, etc. În LXX el înseamnă „furie, mânie” (Deutoronomul 29.28; Ieremia 32.37) și în Apocalipsa 15.39 „încordare foarte mare”. În versetul nostru are în mod excepțional un înțeles pozitiv: stimulare puternică, ambiție, procurare (oxus este „pătrunzător” și para este o accentuare a acestui sens). Noi trebuie să ne stimulăm reciproc la dragoste ca fel de gândire creștin adevărat și la fapte bune, ca rod din această dragoste. Prin sângele lui Isus am fost curățiți de faptele moarte (Evrei 6.1; 9.14) și acum avem în noi dragostea divină (Romani 5.5) ca fântână pentru facerea binelui, pentru a lucra ce Îi este plăcut Lui, exprimat aici categoric unii față de alții (compară cu 2 Corinteni 9.8; 1 Tesaloniceni 3; 1 Timotei 6.18; Tit 2.7).

Versetul 25: dacă ne gândim că cele două verbe din versetul acesta sunt participii (nepărăsind ... ci încurajându-ne), se vede mai bine contextul cu versetul 24: strângerea laolaltă era locul cel mai bun pentru îndemnarea reciprocă (versetul 24b) și încurajarea reciprocă (versetul 25b). De aceea este vorba în mod deosebit de „zidire, îndemnare și mângâiere” (compară cu 1 Corinteni 14.3,6) în strângerile laolaltă, nu atât de mult sub aspectul rugăciunii și închinării, cu toate că și acestea pot fi desigur la fel neglijate.

Strângerea laolaltă: cuvântul acesta, episynagoge, se compune din epi, „împreună”, syn, „la un loc” și ago, „a aduce, a merge”: strângere împreună (ca în 2 Tesaloniceni 2.1) sau a fi împreună, de aceea a fi împreună sau întrunire (adunare). Și forma mai scurtă synagoge poate avea acest înțeles (vezi Faptele apostolilor 13.43; Iacov 2.2), însă scriitorul a evitat cuvântul acesta, deoarece în mod obișnuit se referea la clădirea în care se țineau întrunirile și din cauza înțelesului iudaic al cuvântului „synagoge”. Punctul era tocmai acela, ca iudeii să nu se întoarcă înapoi la sinagogă! La început ei erau așa de plini de zel în participarea la strângerile laolaltă (Faptele apostolilor 2.42,46); acum ei nu trebuiau să renunțe la strângerile laolaltă din cauza trândăviei sau a temerii sau a prigoanelor, a represaliilor din partea concetățenilor lor de odioasă (vezi versetele 32,33).

După cum obișnuiesc unii: scriitorul se referă aici la ceva rău, care pentru evrei nu numai însemna un pericol, ci era efectiv realitate între ei. Aici nu se spune din ce cauză unii creștini nu mai luau parte la strângerile laolaltă. Așa de exemplu Grosheide nu vrea să știe nimic despre faptul că prin aceasta era pericolul să se reîntoarcă la iudaism. Pentru alte păreri vezi Partea I a studiului. În orice caz îndemnul rămâne în toată valabilitatea lui și se aplică la orice situație unde creștinii credincioși, oricare ar fi motivele, nu iau parte la strângerile laolaltă pentru zidire, îndemnare și mângâiere. Ca și creștin credincios să renunți intenționat regulat, din obișnuință, fără motive justificate de la aceste strângeri laolaltă este conform scriitorului un caz de „păcat cu

voia”, răzvrătire împotriva lui Dumnezeu. Pentru mulți creștini credincioși din zilele noastre ar putea să fie un șoc să descopere că Duhul Sfânt vorbește aici în felul acesta despre neglijarea străngerilor laolaltă.

Cu atât mai mult cu cât vedeți apropiindu-se ziua: „a îndemna” poate fi tradus și „a avertiza” sau „a încuraja”, a impulsiona”. Noi ne îndemnăm, ne avertizăm, și ne mângâiem reciproc în străngerile laolaltă, și dacă cineva din obișnuință nu ia parte la ele, noi îl îndemnăm, îl impulsivăm să meargă acolo, și aceasta cu atât mai mult cu cât vedem apropiindu-se ziua judecării. De fapt aici stă: „voi vedeți”. Scriitorul trece de la „noi” la „voi”, pentru a intensifica atenționarea lui. Dacă evreii ar fi ținut ochii deschiși, puteau vedea în jur mesagerii prevestitori ai judecării care se apropia. Pentru ei aceasta însemna în primul rând probabil foarte concret căderea apropiată a Ierusalimului și prin aceasta a Templului și a întregului serviciu divin vechi-testamental, și drept urmare prevestitorii profetici ai zilei revenirii lui Hristos (scaunul de judecată al lui Hristos pentru credincioși) sau ziua Domnului (ziua revenirii lui Hristos ca să judece pe vrăjmașii Lui și să întemeieze Împărăția păcii) (Matei 7.22; 24.36; 25.13; Romani 13.12,13; 1 Corinteni 3.13; 1 Tesaloniceni 5.4,5,8; 2 Tesaloniceni 1.10; 2 Timotei 1.12,18; 4.8); este ziua din epistola către Evrei 2.5; 4.9; 6.5b; 8.8; 9.28; 12.27,28.

Versetul 26: pentru că: ce se spune în versetul acesta despre „păcătuirea cu voia” este legat prin „pentru că” cu îndemnurile din versetele 22-25, și în mod deosebit de îndemnul din versetul 25, deoarece acolo se vorbește categoric despre un anumit rău existent între evrei; răul renunțării intenționate la străngerile laolaltă. Totodată „pentru că” leagă acest verset cu capitolul 9 și 10 în măsura în care căderea de la credință, despre care se vorbește aici, pune pe păcătos cu totul în afara jertfei pentru păcate, care îl poate mântui, și anume jertfa lui Hristos.

Cu voia: sau „de bună voie” (Filimon 14), aceasta înseamnă din inițiativă proprie, voit, în contrast cu păcat din neștiință (vezi Evrei 9.7). Aici este vorba ca în Evrei 6.4-6 (vezi comentariul de acolo) de cei care mărturisesc că sunt creștini, care conștient, voit și conștient, păcătuiesc față de Dumnezeu prin răzvrătire evidentă. Cuvântul acesta stă la începutul versetului, așa că în greacă primește accentuarea deplină. Și aici trebuie să ne gândim la iudeii care la început au întors spatele iudaismului, s-au lăsat botezați ca și creștini și au trăit ca și creștini, erau parte a adunării creștine și au mărturisit pe Isus ca Mesia, ca Fiul al lui Dumnezeu și ca jertfa adevărată și ca adevăratul Mare Preot (pe scurt: „au primit cunoștința adevărului”), însă după aceea, din necredință lăuntrică sau din cauza presiunii din exterior au renunțat la creștinism și s-au întors înapoi la sinagogă și la serviciul la Templu. În sensul acesta astăzi nu mai poate avea loc căderea de la creștinism – cu toate acestea este o aplicare morală la astfel de cazuri, în care persoane au fost un timp adepții credinței creștine, și după aceea conștienți i-au întors spatele, de exemplu prin aceea că devin din nou iudeu sau mahomedan. Însă niciunde contrastul nu este așa de puternic – și de aceea păcatul așa de mare – decât căderea unui iudeu în timpul minunat de început al creștinismului.

Lucrări

Evrei 1.10 cerurile sunt lucrarea mâinilor Tale
Evrei 2.7 și l-ai pus peste lucrarea mâinilor Tale
Evrei 3.9 au văzut lucrările Mele timp de patruzeci de ani
Evrei 4.3 deși lucrările erau împlinite de la întemeierea lumii
Evrei 4.4 Dumnezeu S-a odihnit în ziua a șaptea de toate lucrările Sale
Evrei 4.10 s-a odihnit de lucrările lui
Evrei 6.1 așezând o temelie a pocăinței de fapte moarte
Evrei 6.10 nu este nedrept ca să uite lucrarea voastră
Evrei 9.14 să ne curățe conștiința de fapte moarte
Evrei 10.24 îndemnare la dragoste și la fapte bune

Cunoașterea adevărului: cuvântul pentru „cunoaștere” este foarte puternic, prin care devine clar că nu este vorba de oameni, care au primit numai o impresie vagă despre credința creștină, ci de oameni care au fost adânc pătrunși de diferența fundamentală între legământul vechi și legământul nou: oameni care au fost „luminați” și „au gustat darul ceresc și s-au făcut părtași ai Duhului Sfânt, etc.” (Evrei 6.4). Erau oameni care știau despre un Loc Preasfânt ceresc deschis, care cunoșteau mărturia minunată a speranței, au luat parte la strângerile laolaltă prețioase ale credincioșilor spre zidire reciprocă, și dacă ei vor renunța cu ochii deschiși la toate acestea, urmările vor fi catastrofale.

Nu mai rămâne jertfă pentru păcate: dacă acești căzuți au renunțat la creștinism și s-au întors înapoi la iudaism, atunci ei vor găsi acolo jertfe despre care scriitorul tocmai a spus că ele nu ar avea nici cea mai mică putere pentru iertarea păcatelor. Singura jertfă adevărată, prin care ei ar putea primi iertare, curățire și speranță, la aceasta ei au renunțat tocmai. Ce jertfă pentru păcat mai poate fi, prin care ei ar putea fi mântuiți? „Pentru că este imposibil, ca cei odată luminați ... să fie reînnoiți, spre pocăință, răstignindu-L pentru ei înșiși pe Fiul lui Dumnezeu și dându-L batjocuri” (vezi comentariul la Evrei 6.6; vezi și Evrei 10.29). El nu trăiește în necunoaștință de singura jertfă adevărată, însă conștient a respins-o de la sine.

Versetul 27: dacă cel căzut respinge singura jertfă adevărată, pentru el nu mai este nici o salvare. Singura perspectivă, pe care unul ca acesta o poate avea, este judecata veșnică în iazul de foc.

Înfrișătoare așteptare: „înfrișător” vine în greacă literalmente de la „frică”: insuflare de frică, producător de spaimă. Acest aspect inspirator de frică este scos în evidență și prin nedeterminarea remarcabilă a textului: textual se spune „așteptarea îngrozitoare într-un fel sau altul a judecății”. „Așteptarea” nu este o „așteptare a ceva”, așteptare subiectivă a persoanei însăși, ci a ceea ce pe ea o „așteaptă” obiectiv. Într-un fel sau altul pe ea o va ajunge judecata

îngrozitoare; cum va avea loc aceasta, în privința aceasta scriitorul nu spune nimic aici. Felul judecății este amintit aici, și anume sub următoarele expresii:

Văpaia de foc: este mânia aprinsă a lui Dumnezeu, care se manifestă în focul în care vor fi aruncați cei căzuți (vezi Matei 5.22; 2 Tesaloniceni 1.8; Iuda 7; Apocalipsa 20.15; 21.8). Această legătură între „foc” și „văpaie” (textual: gelozie, râvnă) o cunoaștem și din Psalmul 79.5; Ezechiel 36.5; Țefania 1.18. Însă scriitorul se gândește aici evident la Isaia 26.11: „Vor vedea râvna Ta pentru poporul Tău și vor fi rușinați; da, focul îi va mistui (sau: înghiți) pe vrăjmașii Tăi.” Cel căzut este denumit aici ca „adversar”, unul care stă în răzvrătire vizibilă împotriva lui Dumnezeu. Unul „căzut” nu este un credincios rătăcit, ca de exemplu Dima (2 Timotei 4.10), căci acesta poate fi restabilit. Însă aici este unul care în răzvrătire conștientă împotriva lui Dumnezeu renunță la creștinism și primește un serviciu divin omenesc.

Versetul 28: Sub vechiul legământ era deja așa, că în cazul anumitor păcate împotriva legii legământului, cel nelegiuit era omorât cu pietre fără milă pe baza mărturiei a cel puțin doi martori. Dacă Dumnezeu a luat așa de serios răzvrătirea împotriva vechiului legământ, cu cât mai grea pedeapsă trebuie El să aibă pentru aceia care se răzvrătesc împotriva noului legământ (versetul 29).

Respinge: cuvântul grecesc pentru „a respinge” mai este tradus și cu „a refuza” (Marcu 6.26), „a înlătura” (Marcu 7.9; 1 Corinteni 1.19), „a da la o parte”, „a face fără efect” (Luca 7.30; Galateni 2.21; 3.15), „a disprețui” (1 Tesaloniceni 4.8), prin care devine mai clar că nu este vorba de o încălcare neobservată a legii, ci de o nerecunoaștere, o disprețuire, o anulare conștientă, o declarare nulă a Cuvântului confirmat din Evrei 2.2,3; 9.17. Un model al acestui păcat îl găsim în Leviticul 24.10-23 și Numeri 15.30-36; 35.30-34 și o prescripție generală în Deuteronomul 17.2-7 în cadrul idolatriei. Acolo găsim și porunca că executarea sentinței putea avea loc numai dacă erau cel puțin doi martori (Deuteronomul 17.6; vezi și Deuteronomul 19.15 și Matei 18.16; Ioan 8.17; 2 Corinteni 13.1; 1 Timotei 5.19). Într-un astfel de caz nu era nici un har, nici o îndurare, ci numai moartea.

Versetul 29: cât mai rea pedeapsă: sub noul legământ este o pedeapsă mult mai rea, și anume, nu numai moartea trupească, ci moartea veșnică, judecata veșnică, focul veșnic, pierzarea veșnică (Matei 18.8; 25.41,46; Marcu 3.29; 2 Tesaloniceni 1.9; Evrei 6.2; Iuda 7); vezi versetele 27,31. Această formă intensificată („cât mai rea ...”) o găsim în același context și în Evrei 2.1-4 și Evrei 12.25. Caracterul de la sine înțeles al acestei intensificări este scos în evidență prin „gândiți [voi]”. Cititorii puteau înșiși înțelege că Dumnezeu considera justificată o pedeapsă mai grea pentru unul care a căzut de la creștinism, decât unul care încălca Legea de sub vechiul legământ.

Să calci în picioare pe Fiul lui Dumnezeu: nu cu mult timp înainte am auzit în epistola către Evrei iarăși despre „Fiul lui Dumnezeu”, un titlu care joacă un rol deosebit de mare în prima parte a epistolei către Evrei, dar care lipsește în partea de mijloc a epistolei, și în partea finală se întâlnește numai aici. Aici are loc dintr-un motiv foarte practic: să te abați de la creștinism

înseamnă să te îndepărtezi de la Persoana principală a creștinismului, și nu „numai” de la Omul Hristos Isus, ci de la Fiul veșnic al lui Dumnezeu. Căderea de la creștinism este o jignire, este o „dare la batjocură” (Evrei 6.6) a Fiului lui Dumnezeu. Și „să calci în picioare” este cea mai mare ocară, care poate fi adusă cuiva (compară Iehu față de Izabela: 2 Împărați 9.33).

A socoti necurat sângele legământului: nu este vorba numai de Persoana Fiului lui Dumnezeu, ci și de lucrarea Lui. Sângele legământului este întotdeauna sângele lui Hristos (Evrei 9.11-15; 13.20; Luca 20.20). Cine se îndepărtează de la creștinism, se îndepărtează de noul legământ, se îndepărtează de sângele noului legământ, de jertfa lui Hristos, prin care el ar putea fi mântuit. El consideră sângele ca fiind necurat. „A socoti” înseamnă o lepădare conștientă, lăuntrică a sângelui lui Hristos. Cel care cade consideră sângele lui Hristos ca fiind un sânge obișnuit, de toate zilele, precum este sângele oricărui alt om. Însă el îl consideră și ca necurat, nesfințit, adică sânge care în privința cultică este incapabil să producă curățirea.

Prin care a fost sfințit: cel căzut a ocupat inițial prin sângele legământului un loc sfințit în mijlocul bisericii creștine. Ca și în Evrei 6.4,5 și aici nu este nici un motiv să ne gândim la o sfințire lăuntrică. Aici nu este vorba de o sfințire bazată pe curățirea conștiinței (compară cu Evrei 9.13,14; 10.10,14,18), ci numai de o despărțire exterioară, o participare exterioară la serviciul divin, care era întemeiată pe sângele legământului lui Hristos. Ceea ce era realmente în inima mărturisitorului de formă devine vizibil în căderea lui. Timpul aorist, în care stă aici verbul „a sfinți” poate fi pus față în față cu timpul perfect din Evrei 10.10, au fost sfințiți, sfințit pentru totdeauna neschimbabil.

A insultat pe Duhul harului: în trecerea la creștinism a mărturisitorului de formă, acestuia i s-a făcut parte prin Duhul Sfânt de har în exterior. Duhul l-a făcut să vadă imperfecțiunea iudaismului, i-a dăruit o anumită convingere despre propria lui păcătoșenie, i-a îndreptat ochii spre adevărata jertfă a lui Hristos, l-a „luminat” și l-a lăsat să „guste” (vezi comentariul la Evrei 6.4: „făcut părtaș al Duhului Sfânt”). Aceasta era har adevărat, și acest har a fost insultat prin cel care a căzut. Aceasta era o „insultă”, o jignire a Duhului Sfânt Însuși. În cuvântul a insulta este inclus cuvântul hybris: aroganță, mai ales impertinență față de Dumnezeu, care conduce la cădere (o noțiune cunoscută din tragediile grecești). Aici mândria, aroganța celui căzut stă față în față cu smerirea Duhului Sfânt, care în înfățișare de rob vestește har omului. Acest hybris este altceva decât hula împotriva Duhului Sfânt în Matei 12.31; Marcu 3.29; Luca 12.10.

Versetul 30: la întrebarea retorică din versetul 29 („cât mai rea pedeapsă gândiți că va fi socotit ...”) se răspunde acum confirmând („Pentru că ...) cu un citat din Vechiul Testament. Cunoaștem foarte bine caracterul Aceluia care stabilește măsura de pedeapsă, căci El este Cel care a spus: „A Mea este răzbunarea, Eu voi răsplăti.” Citatul acesta și următorul au fost preluate ambele din cântarea lui Moise (Deuteronomul 32). Primul este din versetul 25, de altfel nu conform LXX, însă remarcabil citat la fel ca în Romani 12.19. Citatul al doilea se găsește în Deuteronomul 32.36 și în Psalmul 135.14.

Răzbunare: aici nu trebuie să ne gândim la o răzbunare sângeroasă a unei nedreptăți personale, la „setea de răzbunare”, ci la stabilirea dreaptă a ceea ce se cuvine diferitelor partide. Dumnezeu Însuși Își rezervă dreptul să pedepsească (răsplătească) foarte just, la fel și să binecuvânteze (recompenseze).

Judecarea: în Deuteronomul 32.36 acestea sunt folosite în sens pozitiv. În versetul nostru sunt folosite mai mult într-un sens general. Dumnezeu va putea diferenția între credincioșii și necredincioșii din poporul Său și va nimici pe cei păcătoși din poporul Său (Calvin). Alții aplică noțiunea „a judeca” și la „a face dreptate” poporului Său (Delitzsch).

Versetul 31: versetul acesta, care încheie pasajul acesta, este un apel după toate regulile adresat conștiinței celor căzuți sau stau să cadă (compară cu Evrei 12.29). Cine cade de la „Dumnezeul cel viu” (Evrei 3.12) trebuie să știe sigur că el va cădea odată în mâinile acestui Dumnezeu, și aceasta va fi îngrozitor. Credinciosul adevărat, care umblă pe căile lui Dumnezeu, nu trebuie să se neliniștească din cauza acestui verset; dimpotrivă, lui i se poate întâmpla ca lui David, care, atunci când a trebuit să aleagă între Dumnezeu și oameni, a preferat „să cadă în mâna Domnului” (2 Samuel 24.14). Aceasta vorbește despre încrederea că disciplinarea făcută de Dumnezeu niciodată nu este peste măsură și este plină de dragoste; însă cel care a căzut se poate aștepta numai la judecata veșnică, când el cade în mâinile lui Dumnezeu-Judecătorul.

Versetul 32: aici găsim același contrast ca în Evrei 6.9,10. Și acolo se arată celor căzuți starea lor lipsită de speranță și judecata veșnică, la care scriitorul adaugă imediat, că el nu a presupus că astfel de persoane (potențiale) care cad se aflau printre cititorii lui: „Dar despre voi, preaiubiților, suntem încredințați de lucruri mai bune și care țin de mântuire, chiar dacă vorbim astfel.” La fel el vede și aici pe cititorii lui, ca unii care știu că posedă „o avere mai bună și mai statornică” (versetul 34), și care în trecut au arătat însușirile excelente ale vieții lor din Dumnezeu (compară cu Evrei 6.10). În felul acesta cuvintele lui amenințătoare au primit un caracter blând pentru cititorii direcți, prin referirea la adevăratul lor caracter creștin din trecut, totodată ca imbold ca mai departe să arate acest caracter (compară cu versetul 36). Credincioșilor descurajați trebuie să li se îndrepte atenția spre dovezile curajului spiritual, pe care ei l-au arătat în trecut.

Amintiți-vă: un cuvânt destul de tare: „aduceți bucată cu bucată în amintire” ce ați îndurat odinioară. Evident „zilele de odinioară” sunt cu mult timp în urmă, ceea ce a făcut necesară o astfel de strigare de aducere aminte. Ei trebuiau să meargă în gândurile lor înapoi până la momentul „luminării” lor (compară cu Evrei 6.4), la prima lumină pe care ei au primit-o la trecerea lor de la iudaism la creștinism. A trecut așa de mult timp de atunci, că în ceea ce privește timpul ei ar fi trebuit să fie învățători (Evrei 5.12). După marile fapte de credință de la început după convertirea lor a pătruns acum un timp de adormire și regres (Evrei 5.11).

Luptă de suferințe: cuvântul pentru luptă este *athlesis*, de la care derivă cuvântul nostru atlet. Sensul inițial era și: competiție, concurență. În timpurile de mai târziu creștinii au folosit acest cuvânt pentru martiraj. Textual aici se spune: „luptă de suferințe”, „lupta suferințelor”.

Adversitățile, care apar în forma de suferințe, sau: lupta, care constă în forme diferite de suferințe. În timpurile de început evreii au avut mult de suferit astfel de forme de suferință.

Versetul 33: aici sunt detaliate două forme de lupte de suferințe: lupta de care ai parte în viața personală (batjocură și apăsare) și lupta provocată prin trăirea și participarea de bună voie la suferințele altora.

Expus ca privesc: acesta este un verb, theatrizo, din care derivă cuvântul nostru teatru. În timpurile de mai târziu aceasta a devenit adevărat în sensul real al cuvântului, când creștinii au fost expuși în teatrele romane gladiatorilor și animalelor sălbatice. Însă creștinii evrei nu au fost expuși animalelor sălbatice ci „batjocurilor” (vezi Evrei 11.26; 13.13 și compară cu 1 Petru 4.14) și „strâmtorărilor” din partea concetățenilor lor de odinioară, iudeii, care îi insultau, îi scuipau, îi băteau sau îi molesta în alte forme, deoarece ei au renunțat la slujba la Templu și în sinagogă și au primit creștinismul. Uneori un astfel de act de răzbunare s-a manifestat public (Faptele apostolilor 22.19), prin care acești creștini au devenit un „spectacol” în adevăratul sens al cuvântului; compară și cu 1 Corinteni 4.9.

Făcându-vă părtași: înțelesul este că aceia, care nu au fost batjocoriți și strâmtorați, au luat parte la strâmtorările altora, prin aceea că nu i-au părăsit pe cei care treceau prin astfel de suferințe, ci mai degrabă au slujit acestor sfinți (Evrei 6.10), fie prin participarea lor și încurajare sau material (vezi versetul 34). În Evrei 13.3 găsim un îndemn pentru un astfel de ajutor. În versetul 34 se prezintă în ce a constat această părtășie.

Versetul 34: în versetul acesta se explică mai detaliat cum evreii erau tovarăși ai celor care sufereau. Ei „au luat parte” (sympatheo, vezi Evrei 4.15 pentru Hristos; să ne gândim la cuvântul nostru simpatie) cu cei care aveau o credință ca și ei, care erau captivi din cauza credinței lor (compară cu Evrei 13.3), așa cum Hristos le-a poruncit (Matei 25.36,39,40).

Închiși: această traducere se bazează pe un fel de interpretare de text care explică cel mai bine originea celorlalte texte și prin martori de text veritabili sprijină diferite tipuri de text (Metzger). Alături de acest fel de interpretare a textului desmiosis sunt manuscrise importante în care evident primul „i” a fost omis printr-o greșală, și prin aceasta a luat naștere mois, care înseamnă „legătură”. Pentru a îmbunătăți înțelesul, unii copişti au adăugat evident un pronume, „lor” sau „mea”. În acest ultim caz ia naștere un fel de interpretare care amintește direct de Filipeni 1.7,13,14,17; Coloseni 4.18; 2 Timotei 2.9; Filimon 10,11, așa că este de înțeles că felul acesta de interpretare a fost citat ca argument pentru calitatea de autor paulinică a epistolei. S-a presupus chiar că felul de interpretare „lanțurile mele” a luat naștere tocmai de aceea că era părerea că Pavel a scris epistola. În orice caz erau martori de text din Egipt, care îl considerau pe Pavel ca fiind scriitorul, care citeau „lanțurile mele”. De altfel și aici felul de interpretare „legături” poate primi un înțeles bun, fără să trebuiască să ne gândim la calitatea de autor paulinică; Wuest se gândește la „legăturile necazului provocat prin prigonire”.

Răpirea bunurilor voastre: strâmtorarea a mers așa de departe, că iudei plini de ură au pus mâna pe posesiunile lor, fie prin jaf sau prin sechestrare prin autorități. Credincioșii au primit cu bucurie aceasta, nu pentru că această răpire în sine era plăcută, ci pentru că ei erau bucuroși să poată suferi în felul acesta pentru Numele lui Hristos și pentru că ei erau conștienți că ei înșiși aveau o posesiune mai bună în cer, mai bună decât ceea ce vrăjmașii lor le-au luat.

Voi înșivă: unele manuscrise scriu: „... pentru voi înșivă ...”, dar felul de interpretare folosit se bazează pe martori de text mai buni. „Voi înșivă” poate fi privit în contrast cu răpitorii: ei au posesiunea voastră, însă voi înșivă aveți o posesiune mai bună. Poate fi privit și în contrast cu posesiunile: ele sunt acum în mâinile răpitorilor, voi înșivă însă, cu toate că vi s-a răpit posesiunea pământească, aveți o posesiune mai bună în altă parte.

O posesiune mai bună și statornică: această adevărată posesiune a evreilor (nu „posesiuni”, ci un singur bun) nu era o posesiune pământească, ci cerească, nu era temporală, ci veșnică. Ea era legată cu binecuvântările noului legământ, cu „moștenirea veșnică” (Evrei 9.15), la care jefuitorii nu puteau ajunge. Așa cum este tot ce stă în legătură cu Hristos și noul legământ este numit în epistola către Evrei „mai bun”, la fel și aici. Posesiunea pământească o putem pierde, dar posesiunea cerească este o posesiune care rămâne (compară cu Evrei 12.27; 13.14); ea este o comoară în cer, pe care hoțul nu o poate fura (Matei 6.20; 19.21). Ea este o comoară care este păstrată în cer în siguranță pentru noi (1 Petru 1.4) și care va deveni pe deplin partea noastră la arătarea lui Hristos și începutul Împărăției Sale; spre aceasta trebuie să fie îndreptat ochiul credinței. Atunci veți primi putere, curaj și perseverență, pentru a merge până la capăt pe drumul credinței. Noțiunea „credință” este cuvântul cheie în partea care urmează a epistolei.